

Komiteens formand, direktør Torkild Reedtz Funder, foran Søfartsstyrelsens domicil i Vermundsgade, København. Foto: Nina Lemvig-Müller.

MUSEETS PROTEKTOR

Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

MUSEETS KOMITÉ

Direktør TORKILD REEDTZ FUNDER*, R¹., formand

Vagtmester KAJ ORLA ANDERSEN

Direktør JENS FYNBO, R¹.

Professor, dr.phil. KRISTOF GLAMANN, R¹.

Kaptajn A. FISCHER HENRICHSEN

Direktør CHRISTEN HOVGAARD

Underdirektør, kaptajn S.C. NYGAARD

Direktør, civilingeniør H.J. ESMANN OLESEN

Grosserer, direktør KNUD OLESEN*, R¹., næstformand

Rigsantikvar, professor, dr.phil. OLAF OLSEN*

Skibsreder CARL RENTZ-PETERSEN

Direktør JØRGEN SKOV*, R¹.

Viceadmiral S.S. THOSTRUP, SK.

Underdirektør ANTON VOGNSEN*

Komiteens sekretær:

Personalechef i Søfartsstyrelsen JOHAN DENNIG-MADSEN.

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

PERSONALE (pr. 1/10 1989)

Museumsdirektør: HANS JEPPESEN

Museumsinspektør: HANNE POULSEN

Museumsinspektør: KÅRE LAURING

Museumsforvalter: MORTEN KIRKETERP NIELSEN

Konserveringstekniker: MADS GULLØV

Bibliotekar: BERT BLOM

Museumsassistent: ERIK SCHOU ANDERSEN

Museumsassistent: HANNE BESSER

Sekretær: Stillingen ubesat

Bogholder: KAYA HANSEN

Fotograf: KIRSTEN JAPPE

Receptionist: LONE ANDERSEN

Skibsteknisk konsulent: JES KROMAN

Skibsteknisk konsulent: MORTEN GØTHCHE

Kustode: SVEN JOHANNESSEN

Kustode: OLE BENT NIELSEN

Rengøringsassistent: BIRTHE KLOKKER

Rengøringsassistent: JANE LUND SIMONSEN VASE

Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg

Beretning for året 1988

De talrige udstillinger mange steder i landet i anledning af Christian IV's fødsel gav megen presseomtale. På Kronborg åbnede udstillingen »Kongen og Kunsten« den 29. marts, delvist indrettet i lokaler udlånt af Handels- og Søfartsmuseet til formålet.

For museet blev udstillingen dog ikke nogen besøgmæssig gevinst, men det blev anledningen til, at Ejendomsdirektoratet bidrog til at skabe bedre forhold for billetsalg og museets kiosksalg, og med tilskud fra Tuborgfonden kunne der også opsættes garderobebokse.

Indsamling og registrering

Som det fremgår af årets gaveliste, har museet mange gode kontakter, der forstår betydningen af, at såvel de tilsyneladende små og uanseelige genstande, som de mere iøjnefaldende ting kan være vigtige for museets indsamling. Museet skal endnu en gang takke alle herfor.

Biblioteket har i årets løb haft en tilvækst på 415 titler, hvoraf 140 er tilkommet gennem bytteforbindelser, 164 som gaver og resten ved køb.

En planlagt dokumentation af livet om bord i færgerne Helsingør-Helsingborg måtte desværre udskydes på grund af andre opgaver.

Til gengæld har konserveringstekniker og dykker Mads Gullov i 5 uger repræsenteret museet ved den komplicerede udgravning og optagning af Nordens ældste stammebåd, som blev fundet nær Mejlø ved Fynshoved. Han har desuden medvirket 1 uge ved Orlogsmuseets undersøgelse af linieskibet »Danne-

broge«, som sprang i luften i Køge bugt i år 1710. Endelig har Mads Gulløv i 5 uger udført rekvireret arbejde i forbindelse med de undervandsarkæologiske undersøgelser i Storebæltsbroens linieføring.

Sidst på året indledtes de langsigtede overvejelser vedrørende museets fremtidige indsamlings- og undersøgelsesvirksomhed. Hensigten hermed er både at få en klarere prioritering af opgaverne og desuden at sikre, at også den nyere handelsøsfart afspejles i samlingerne. Mag.art. Poul H. Moustgaard deltager som konsulent i opgaven, der vil blive afsluttet i 1989.

Bevaring

Museets tekniske personale har i årets løb videreført den tiltrængte nyordning af museets magasiner. Arbejdet hermed er dog langt fra afsluttet, og behovet for mere magasinplads er ved at være akut. Med de nuværende lokaler må for mange ressourcer anvendes på midlertidige flytninger, og den fortsatte fornyelse af basisudstillingen vil også kræve større og bedre magasinarealer.

Alle genstande i de nyopstillede rum har været tilsete og om nødvendigt konserverede inden udstilling.

Formidling

Da museet ikke selv skulle bruge kræfter på særudstillinger, blev udstillingsindsatsen samlet om at begynde en fornyelse af basisudstillingen. I de forudgående overvejelser skulle mange og ofte forskellige hensyn samordnes. Resultatet kan nu ses på Kronborg i rum 13, 14 og 15, hvor grundelementerne i et selvstændigt udviklet modulsystem og i layout vil være gennemgående i den fortsatte fornyelse, som formodentlig må strækkes over 4-5 år. Den gennemførte tekstning på dansk og engelsk vil ligeledes blive videreført.

Årets besøgstal blev det relativt lave 71.426, vel især fordi mange besøgende ikke mente at kunne overkomme både »Christian IV-udstillingen« og Handels- og Søfartsmuseet.

Kinafareren »Disco« og vareprøver fra Østen studeres i museets nye basisudstilling, der også tilgodeser de mindste gæster. Foto: Handels- og Søfartsmuseet.

Uden for normal åbningstid blev der afholdt 6 omvisninger.

Museet har udlånt genstande til Helsingør Toldkammers udstilling om Øresundstolden fra 11/10, til Århus Kunstmuseums udstilling, »Grønlandsk Kunst - Natur og Magi«, som i 1988 blev vist i Kunstforeningen i København for herefter at fortsætte til Stockholm. Desuden lavede museet sammen med Danmarks Rederiforening, Skibsværftsforeningen og Handelsflådens Velfærdsråd en udstilling om den danske handelsflåde i 75 år, der blev vist som en afdeling af Marineforeningens 75 års jubilæumsudstilling på Københavns Rådhus i dagene 28/4-1/5 1988.

I årets løb er der besvaret 639 skriftlige faglige forespørgsler, hvoraf 225 tillige gav salg af foto og/eller tegningskopier.

Kort før jul udkom bind 2 i museets nye skriftserie Maritema, hvor skibsfører Søren Thirslund viderefører sin beretning om navigationens historie. I lighed med året før støttede International Farvefabrik A/S udgivelsen.

Organisation og samarbejde

Hans Jeppesen har repræsenteret museet i Orlogsmuseets bestyrelse, Vikingeskibshallens bestyrelse, Museumsrådet for Frederiksborg Amt, Arktisk Instituts repræsentantskab, Marinar-kæologisk Referencegruppe (MARE), kontaktudvalget for Dansk maritim historie- og samfundsforskning, Dansk Kulturhistorisk Museumsforenings (DKM) styrelse og Skibsbevaringsfondens bestyrelse. De to sidstnævnte steder som formand.

Kåre Lauring har repræsenteret museet i Landsudvalget for indsamling og bevaring af fotografier.

En eller flere af museets medarbejdere har deltaget i følgende møder og kurser: Dansk Kulturhistorisk Museumsforenings formidlingsmøde 16-18/3 og fagligt orienteringsmøde 15-18/11, Træskibs-Sammenslutningens pinsestævne i Gilleleje 21-22/5, Søfartspuljens møder 25-27/5 og 1/11, Nordiske maritime museers arbejds møde i Karlskrona 5-7/9, Maritimhistorisk konference i Odense 16-18/9, Europæisk konference Musé-Telé i Lille i Frankrig 2-4/10.

Årets personaleekskursion gik til Oslo med et udbytterigt besøg på de maritime museer i dagene 30-31/5.

Personale

Årets helt utvetydigt store dag på personaleområdet var den 1/9, hvor museumssekretær Johnna Hendriksen kunne fejre 40-års jubilæum. Jubilaren blev hyldet med blomster, gaver og taler, som alle var tegn på den uvurderlig store indsats i venlighed, engagement og loyalitet, hun har ydet.

I årets løb har museet haft to beskæftigelsesansatte: I perioden 1/2-1/9 1988 Ulla Fahrenkrug og i tiden 8/6 1988 - 7/1 1989 Merete Lindskov Hjorth.

Hans Jeppesen

Museets sekretær gennem 40 år, Johnna Hendriksen, blev hyldet på sin jubilæumsdag den 1. september 1988. Foto: Helsingør Dagblad.

GAVELISTE FOR ÅRET 1988

Genstande, malerier og arkivalier

Aly Abd-el-Dayem, Esbjerg: Dagbog ført af giverens morfar, skibsfører H. Härke Petersen, København, om bord på S/S »Frode« 1918-20; *Maskinfabrikken Acta A/S*, Odense: 1 slips med signalflag, der danner ordet Acta; *Kaj Nolsøe Bang*, Svaneke: 5 dagbøger fra tiden 1930-34 om rejser med M/S »Fionia«, M/S »Malaya«, S/sk »Gustav Holm« og M/S »Sværdfisken«; *Emil Christensen*: Foto af male-ri, håndkoloreret, sign. E.A. Mayor 1898 i ramme med guldbroncerede træblade i hjørnerne samt mandskabsfoto fra engelsk bramsejlskonnert »Mary-down« i udskåret mahogniramme; *Holger Christiansen*, Helsingør: Farvelagt litografi, en samling arkivalier vedr. Alfred Holger Christiansen samt love og vedtægter for Maskinmesterforeningen; *Dansk Styrmandsforening*, København: 2 messing- og kobberindsamlingsbøsser til Danske Navigatørers bibliotek, 1 montre med halvmodel af fregatskib »Klapperslangen« samt 10 malerier og tegninger; *Den fælles Olielevering*, København: 5 bøger vedr. D.D.K.: 3 skibspositionsbøger 1920-65, 1 skibsdagbog samt 1 maskindagbog fra M/S »Bretland«; *Esbjerg Havnevesen*: 2 kort over Esbjerg havn 1910; *Niels Eskesen*, Helsingør: Samling fotos fra Dansk Vestindien m.m.; *Svend Frandsen*, Valby: Tegninger til kajak »Springeren II«, Salskovs kano, + 3 konstruktionstegninger og sejlte-ning til sejlkajak »Caramba«, desuden manuskript til K.V. Palslev: Kajakroer og især kajaksejler 1905-80 samt andet materiale vedr. kajaker; *Poul V. Funder*, Hellerup: Album med fotos af skoleskibet »København« optaget 1927; *Thorhild Reedtz Funder*, København: En samling breve fra 1922-25 skrevet af giverens far, Jørgen Reedtz Funder, som var letmatros og matros på skoleskibet »København«; *Gilleleje Museum*: Nationalitets- og registreringscertifikat for 3m skon- nert »Ceres«, dat. København 9. februar 1888; *Mads Gulløv*, Nivå: Forskelligt materiale vedr. D.F.D.S.'s passagertrafik sommeren 1987-88; *Grønlands Postvæ- sen*: Førstedagskuverter; *F. Holm-Petersen*, Kruså: 2 ringbind med oplysninger om sejlskibe fra 1800-årene hovedsagelig fra Åbenrå; *B. Jensen*, København: Blyplade med relief af S/S »C.F. Tietgen«, D.F.D.S.; *Carsten Jensen*, København: 2 fodboldpokaler: 1 fra »Seven Seas Football Series« 1981 samt 1 fra »Dana Fu- tura« vundet som fodboldmestre 1981; *K.V. Jørgensen*, Helsingør: Samling teg-ninger fra Helsingør Værft; *Kryolitselskabet Øresund*, København: Model af S/S »Julius Thomsen«; *Københavns Lodseri*: Protokoller, lodskvitteringer m.m.; *Svend-Erik Lassen*, Holte: 2 kaptajnsuniformer med distinktioner m.m.; *Jørgen Lundsgaard*, Hirtshals: Fotokopi vedr. fregat »Canton« af Åbenrås forlis 1852;

John Madsen, Vallensbæk: Arkivalier samt postkort, der har tilhørt giverens bedstefar, Mathias Hansen Lauridsen; *Henry Meilvang*, København: B&W-brochure vedr. hvalfangeren M/S »Thorshövdi« bygget 1948; *Jørgen Melchior*, Lemvig: Målebrev for norsk skonnert »Frederik«, 1872; *Edu. Henning Momme*, Horsens: Engelsk flag fra engelsk fragtskib, der krigsforliste i begyndelsen af 2. verdenskrig; *Poul Moustgaard*, Svendborg: 8 dias optaget om bord i »Luna Mærsk« på rejse fra Hamborg til Japan 1988; *Helge Nagel*, Juelsminde: Samling genstande indkøbt i Grønland i årene 1935-36; *Harry Nielsen*, Odense: Større samling skibstegninger fra Odense Stålskibsværft, Lindø Værft og B&W; *Martin Christian Nielsen*, København: 1 kikkert, 2 fotoalbums, søfartsbog m.m.; *Ole Clemens Petersen*, Virum: Bronzemedaille brugt af giverens bedstefar som adgangstegn for ansatte om bord på M/S »Batory«; *Pocket Watch Production Ltd.*, Australien: Farvelagt tegning af de skibe, der 18/1 1788 som den første flåde ankrede op i Botany Bay; *Else Poulsen*, Søborg: 3 observationsbøger, 1 hvalrostand på stand af afsavet kæbeben og 1 kaskelottand samt sejlmagerværktøj, div. kasketemblemer m.m.; *Sv. Aage Saugmann*, Holte: 1 fedthorn til sejlmagernåle; *G. Stallknecht*, Allerød: Liste over de skibe, som kaptajn Carl Ankersen sejlede med i tiden 1919-67; *Søfartens Bibliotek*, København: Håndskreven sangbog med sømandssange samlet af matros H. Henningsen, Frederiksberg, i begyndelsen af århundredskiftet; *E.G. Sørensen*, Frederikshavn: 4 notesbøger med priser og lønninger på Ålborg Værft 1946-56; *Karl Nøhr Sørensen*, Risskov: »Rapport omhandlende lodsstationens placering« i Århus; *Grethe Thiesen*, Holbæk: Effekter fra giverens afdøde mand, skibsfører Poul Herbert Thiesen (1908-1985): 3 dagbøger fra elevtid på 5m bark »København« 1923-26, fotoalbum m.m.; *Søren Thirslund*, Humlebæk: Liste over skibe indlagte i dokken på Christianshavn fra første åbning 1739, samt guldeblem for 25 års medlemskab i Dansk Styrmandsforening, dat. 25/8 1969; *Søren Thorsøe*, Hørsholm: 1 samling tegninger bl.a. fra Helsingør Skibsværft, arkivalisk materiale, kontorflag, glas og porcellæn fra forskellige skibe; *Constance Degn Thye*, Slagelse: Dagbogsnotater i afskrift af skipperhustru Anna Maria, Østerby, 1834 ff.; *Ole Ven-tegodt*, København: Billet fra Handels- og Søfartsmuseet fra perioden ca. 1915-24.

Fotogaver

Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg; *Mads Gulløv*, Nivå; *S.A. Hansen*, Korsør; *Ole Højrup*, København; *Illustreret Videnskab*, København; *Københavns Lodseri*; *Tommy Nielsen*, Svendborg; *H.M. og Ebba Petersen*, Holbæk; *Statoil A/S*, København; *Jørgen Svarer*, Ærøskøbing.

Boggaver

Erhard Assens, Sorgenfri; Dennis Michel Boell, Douarnenez; Lars Bruzelius, Upsala; Holger Christiansen, Helsingør; Dansk Styrmandsforening, København; Esther Fihl, Århus; Svend Frandsen, Valby; A.S. Frederiksen, Sønderborg; Peter Gerds, Rostock; P. Haase & Sønns forlag, København; John Hansen, Ålsgårde; Tom Winther Hansen, Hundested; Henning Henningsen, Helsingør; Torben Hjelm, København; N.J. Israelsen, Århus; Gunnar Jedeur-Palmgren, Onsala; P. Fischer Jørgensen, Rønne; Ib Klitgaard, Værløse; Museet på Koldinghus; Det kongelige Garnisonsbibliotek, København; Erik Larsen, Helsingør; Børge Lind, Holbæk; Jens Lorentzen, Humlebæk; Poul Moustgaard, Svendborg; Christian Nielsen, Odense; Konno S. Nielsen, Espergærde; Else Poulsen, Søborg; Hanne Poulsen, Espergærde; Karen Prior, Gurre; Peter Skanse, Skårhamn; Rederiet Ove Skou, København; Helge Skov, Ålsgårde; John Steffensen, Tønder; Søren Thirslund, Humlebæk; Søren Thorsøe, Allerød; Toldhistorisk Selskab, København.

N° 4626

50 Øre

2	Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg			18
4				20
6			22
	Åbningstider:			
	1/3 - 30/9	Kl. 9 1/2 - 17		
8	April og Oktb.	Kl. 11 - 16		24
	1/11 - 31/3	Kl. 11 - 15		
			
10	Er : Voksne 50 Øre Børn 25 Øre			26
12	Selskaber Moderation Danske Skoler gratis			28
14	(Se Bagsiden)			30
	II	IV	VI	
16	VII	XI		

Stueefagen:

1. Forhal med Garderobe.
- 2-4. Ostindiske, guineiske og vestindiske Handel.
- Øresundstolden.
- 5-6. Grønlandske Handel.
- 7-8. Etnografiske Skibstyper.
9. Helsingørs Handel og Skibsfar.
10. Opgang til 1ste Sal.

1ste Sal:

- 11-15. Københavns samt Provinsens Handel og Skibsfart.
1. Nautiske Instrumenter.
17. Dybdemaalning, Søkort og Bjævningsvæsen.
18. Fyr- og Vagvæsen.
19. Kontor og Lærebibliotek.
20. Sejlsport.
- 21-23. Sejlskibstyper. Oldtiden til vore Dage.
24. Træskibsbygning, Skibmandsarbejde, Redningsvæsen og Sømandshusflid.
- 25-27. Damp- og Motorskibe.
28. Staatskibsbygning, Skibsmaskiner og Færgevæsen.
29. Gennemgang ad Slotskirkens Pulpitur til
30. Den danske Orlogsmarine.

Ak, det var dengang: Billet til museet fra 1915-24.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1988

Indtægter

Entreindtægt	600.452
Tilskud fra staten	2.985.000
Andre offentlige tilskud	32.968
Rekvireret arbejde	100.042
Refusion	99.433
Private bidrag	171.000
Bruttofortjeneste ved salg af	
Søhistoriske Skrifter	49.498
Bruttofortjeneste ved salg af fotos	26.415
Renteindtægter	35.207
Indtægter i alt	Kr. 4.100.014

Udgifter

Gager og lønninger	3.145.509
Administrationsomkostninger	475.593
Oplysningsvirksomhed	296.155
Samlingen	145.364
Kapacitetsomkostninger	4.062.620
Resultat før hensættelser	37.394
Hensættelser	10.000
Nettoresultat	Kr. 27.394

STATUS PR. 31. DECEMBER 1988

Aktiver

Samlingen	1
Lysanlæg	0
Anlægsaktiver	<u>1</u>
Beholdninger	148.015
Udestående fordringer	58.170
Likvide midler	1.127.055
Omsætningsaktiver	<u>1.333.240</u>
Aktiver i alt	<u>Kr. 1.333.241</u>

Passiver

Egenkapital	<u>224.290</u>
Hensættelser	<u>45.000</u>
Mellemregninger	90.555
Forudbetalt tilskud	750.000
Kreditorer i øvrigt	<u>223.396</u>
Gæld i alt	<u>1.063.951</u>
Passiver i alt	<u>Kr. 1.333.241</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 2. februar 1989.

OLE HOLM
statsaut.revisor

BJARNEN. HANSEN
statsaut.revisor

Specifikation af private bidrag 1988

Copenhagen Reefers A/S	1.000
Danmarks Rederiforening	10.000
Dansk Søassurances Fond	1.000
Den Danske Bank	2.500
Fonden til Søfarendes og Søfartens Vel	30.000
Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	5.000
Dampskibsselskabet Hafnia's Fond	11.000
J.C. Hempels Legatfond	10.000
International Farvefabrik A/S	40.000
A/S Kjøbenhavns Handelsbank	2.500
A/S Kryolitselskabet Øresund	1.000
Magasin du Nord's Fond	5.000
Nordtramp I/S	1.000
Privatbanken i København A/S	2.500
Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise	4.500
Dampskibsselskabet Torm	500
Tuborgfondet	30.000
Wm. Vetts Fond	10.000
Vonsild & Søn	500
Det Østasiatiske Kompagni A/S	3.000
	<u>Kr. 171.000</u>

Gaven fra Tuborgfondet er ydet som tilskud til indkøb af inventar.

Gaven fra International Farvefabrik A/S er ydet som tilskud til udgivelse af Navigation 2.

De efter 1. januar 1989 indgåede bidrag vil blive optaget i næste års regnskab.

GENERALKONSUL L.O.G. AMUNDSSENS GAVE

DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1988

Indtægter

Renteindtægter	2.625
Årets resultat	<u>Kr. 2.625</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1988

Aktiver

Handels- og Søfartsmuseet	90.555
J. Friis-Pedersens Arv	100.000
Likvide midler, Den Danske Bank	37.386
Aktiver i alt	<u>Kr. 227.941</u>

Passiver

Kapitalkonto:	
Saldo 1. januar 1988	225.317
Årets resultat	2.625
Passiver i alt	<u>Kr. 227.941</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 2. februar 1989.

OLE HOLM
statsaut.revisor

BJARNEN. HANSEN
statsaut.revisor

ARKITEKT J. FRIIS-PEDERSENS ARV

DRIFTSREGNSKAB 1. JANUAR TIL 31. DECEMBER 1988

Indtægter

Salg af bøger	173
Renteindtægter	130.259
Kurs- og afdragsavancer	186.399
Indtægter i alt	<u>Kr. 316.831</u>

Udgifter

Revision	3.660
Renter af banklån	436
Depotgebyr	1.210
Nedskrivning af bogbeholdning	0
Omkostninger	<u>5.307</u>
Årets resultat	<u>Kr. 311.525</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1988

Aktiver:

Ombygning	<u>0</u>
Anlægsaktiver	<u>0</u>
Værdipapirer	953.610
Likvide midler	<u>173.783</u>
Omsætningsaktiver	<u>1.127.393</u>
Aktiver i alt	<u>Kr. 1.127.393</u>

Passiver

Egenkapital	<u>1.023.678</u>
Mellemregninger	100.000
Lån, Den Danske Bank	0
Skyldige omkostninger	<u>3.715</u>
	<u>103.715</u>
Passiver i alt	<u>Kr. 1.127.393</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med det førte bogholderi, som vi har revideret.

København, den 2. februar 1989

OLE HOLM
statsaut.revisor

BJARNE N. HANSEN
statsaut.revisor

MUSEETS SALGSARTIKLER

I serien Søhistoriske Skrifter kan endnu fås:

- VI. *Jørgen H.P. Barfod*: DANMARK-NORGES HANDELSFLÅDE 1650-1700 (1967). Pris kr. 34,50.
- VII. *Christian Nielsen*: DANSKE BÅDTYPER (1973), nu i 4. oplag. Pris kr. 165,00.
- IX-XI. SEJLSKIBE, opmålt, tegnet og fotograferet af *Jens Fris-Pedersen*, I: Danskbyggede træskibe (1980), (udsolgt); II: De sidste i Grønlandsfarten (1981), pris kr. 148,00; III: Nordiske fartøjer (1982), pris kr. 148,00, (udsolgt).
- XIII-XIV. *Knud Klem*: SKIBSBYGGERIET I DANMARK OG HERTUGDØMMERNE I 1700-ÅRENE. (1985). Forhandles i boghandelen.
- XV. *Hanne Poulsen*: DANSKE SKIBSPORTRÆTMALERE. Forhandles i boghandelen.
- XVI. *Hans J. Hansen*: EN TATOVØRSERINDRINGER (Tusch-Hans). Udg. af Henning Henningsen. (1988). Pris kr. 148,00.

SØHISTORISK BILLEDBOG. 150 dejlige billeder fra museets rigeholdige samlinger. Dansk og engelsk tekst. Pris kr. 50,00.

MARITEMA: *Søren Thirslund*: TRÆK AF NAVIGATIONENS HISTORIE, bd. I: Fra oldtiden til 1530. Pris kr. 95,00.
Bd. II: 1530-1850. Pris kr. 105,00.

PLAKATER:

Museets klassiske plakat, tegnet af *Sikker Hansen* i 1948. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Museets nye plakat, tegnet af grafikerens *Karin Birgitte Lund* i 1985. Farvelitografi. Pris kr. 60,00.

Alle priser er eksklusive forsendelsesomkostninger, inklusive den nugældende moms.

Bestillinger modtages på
Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg,
3000 Helsingør. (Tlf. 49 21 06 85).
Postgiro: 1 79 41 75

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS
VENNER

BESTYRELSE
(pr. 1/9 1989)

Borgmester KNUD AXELSEN

Underdirektør NIELS KJELD CHRISTENSEN

Direktør, skibsreder NIELS HAHN-PETERSEN

Marinebibliotekar, kommandørkaptajn ARNE HOLM, R¹

Museumsdirektør HANS JEPPESEN, kasserer og sekretær

Arkitekt m.a.a. MIKAEL SINDING

Arkitekt m.a.a. HANNES STEPHENSEN

ÆRESMEDLEM

Museumsdirektør, dr.phil. HENNING HENNINGSEN, R¹

Personale:

Assistent Hanne Besser

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

Beretning for 1988-89

Den årlige generalforsamling afholdtes onsdag den 30. august 1989 i Erik af Pommerns Kammer på Kronborg. Ca. 100 medlemmer var mødt op, og heraf havde mange forinden deltaget i en forevisning af museets særudstilling: Vestindiske fotografier – før og nu, samt de nyopstillede rum i basisudstillingen.

Formanden Henning Henningsen bød velkommen, og man gik over til dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Beretning om selskabets virksomhed 1988-89.
3. Regnskab 1988-89.
4. Valg af bestyrelsesmedlemmer.
5. Fastsættelse af kontingent.
6. Indkomne forslag.
7. Eventuelt.

ad 1. På bestyrelsens forslag blev fhv. stadsbibliotekar Erik Buch Vestergaard valgt til dirigent.

ad 2. Formanden indledte med at nævne, at Venneselskabet, der blev stiftet 1940, nu er ved at gå ind i sit 50. år. Utallige gaver har Selskabet gennem årene ydet museet, men den største gave, også til medlemsskaren, er årbogen, der nu i jubilæumsåret vil fremstå i et nyt format. Desværre er medlemstallet stadig faldende, pr. 15. august talte det 1208 medlemmer, heraf 82 livsvarige. En øget tilgang af medlemmer ville være ønskelig.

I mange år har salget af »Maritim Kunst« hjulpet Selskabet med at holde skruen i vandet, men der er stadig et restoplæg af pokaler, hedvinsglas, kompasplatte og fliser med skibsmotiver. Udsalget af ældre årbøger har været en succes, men en pakke

med 13 årbøger 1968-1980 kan stadig bestilles til 130 kr. pr. pakke.

I slutningen af 1988 overtog museet den testamentariske arv efter vort i 1983 afdøde medlem Sture Hövden, i alt ca. dkr. 715.000. I Selskabets regnskab 1988-89 er arven optaget under betegnelsen »Advokat Sture Hövdens Legat«. Testamentet bestemmer, at gaven gerne ses brugt til fremme af udforskningen af forbindelser mellem Danmark og Sydsverige, men i øvrigt er Selskabet ret frit stillet. For at opfylde testators ønske har bestyrelsen efter museets ansøgning bevilget et foreløbigt beløb på 25.000 kr. til et forskningsprojekt, der skal belyse livet om bord på Helsingør-Helsingborg overfartens færges. Som leder af projektet er udset etnologen Poul H. Moustgaard. Det samlede beløb til færgeundersøgelserne er budgetteret til ca. 70.000 kr.

Derpå rettede Henning Henningsen på bestyrelsens vegne en tak til den trofaste medlemsskare, til pressen for den positive omtale af Selskabets arbejde og af årbogen, til Kronborg Slotsforvaltning for tilladelse til at afholde generalforsamling i Erik af Pommerns Kammer samt til mødets dirigent. Henning Henningsen afsluttede sin beretning med at meddele, at han efter mange overvejelser havde besluttet at trække sig tilbage som bestyrelsesmedlem og formand. Han takkede sine mange venner inden for Selskabet og dets bestyrelse. Henningsen sluttede med at samle sine ønsker for Selskabet i et: Vivat, crescat, floreat! = Gid det må leve, vokse og blomstre.

Hans Jeppesen supplerede med aktuelt nyt fra museet. Den 12. september åbner den næste særudstilling: Fartøjsbevaring i Danmark. I mange år har Skibsbevaringsfonden nedsat af Træskibsejernes Sammenslutning, Nationalmuseet og Handels- og Søfartsmuseet, været uden midler, men takket være økonomisk bistand fra Planstyrelsen er der nu udarbejdet en rapport om Fartøjsbevaring i Danmark, og den 22. september vil der blive afholdt en offentlig høring om emnet i Dansk Arkitekturcenter (Gl. Dok pakhus) i København.

Maritema nr. 3, hvori Søren Thirslund afslutter sin beretning om Navigationens Historie, er nu i trykken. Serien ønskes fortsat gerne i form af uddybende udstillingskataloger. 1990 er også året, hvor museet fejrer 75 års jubilæum. Dette markeres ved en særudstilling: »Søens folk i 75 år« og desuden er der også andre arrangementer under overvejelse. Med hensyn til den fremtidige planlægning har museets langtidsplan: »Handels- og Søfartsmuseet mod år 2000«, været foreløbigt drøftet på et forretningsudvalgsmøde.

Den samlede beretning blev godkendt uden kommentarer.

ad 3. Hans Jeppesen forelagde det af revisionen underskrevne regnskab, som uden kommentarer blev godkendt af forsamlingen.

ad 4. På valg til bestyrelsen var Arne Holm, Niels Kjeld Christensen og Niels Hahn-Petersen, som alle blev genvalgt. I stedet for Henning Henningsen blev af bestyrelsen foreslået arkitekt m.a.a. Hannes Stephensen, som valgtes med akklamation.

Ved meddelelsen om Henning Henningsens tilbagetræden som formand havde bestyrelsen besluttet at hædre og takke ham ved at udnævne ham til æresmedlem af Selskabet. Hans Jeppesen oplæste det af den samlede bestyrelse underskrevne dokument, hvoraf det bl.a. fremgik, at for 41 år siden havde læserne af årbogen første gang fornøjelsen af en artikel skrevet af Henning Henningsen, hvis »indsats for årbogen har haft uvurderlig betydning for Selskabets anseelse i ind- og udland og hos både læg og lærd«. Det nye æresmedlem blev hyldet med et trefoldigt leve.

ad 5. Bestyrelsen måtte med beklagelse foreslå en forhøjelse af kontingentet til 140 kr. for årsmedlemmer, 400 kr. for institutioner. Dette blev godkendt uden kommentarer.

ad 6. Ingen forslag.

ad 7. Intet.

Efter en forfriskning holdt Henning Henningsen et fornøjeligt foredrag med lysbilleder: »Sørøvere i Vestindien«.

NYTILKOMNE MEDLEMMER

Albæk, Henrik, 3390 Hundested
Andersen, F., 3140 Ålsgårde
Aquanaut Sportsdykkerklub, 3140 Ålsgårde
Danica Export ApS., 2950 Vedbæk
Ernst, Ken, 7100 Vejle
Flindt-Petersen, Freddy, 6720 Fanø
Galatius, Ole, 5960 Marstal
Grønbeck, Bo, 3000 Helsingør
Hansen, Freddy, 2720 Vanløse
Hansen, P.W., 2850 Nærum
Hansen, Svend A., 4220 Korsør
Hansson, Kjell, Helsingborg, Sverige
Housted, Erik, 2300 København
Høyer, Per, 4340 Tølløse
Ilsøe, Arent, 8791 Tranebjerg
Jacobsen, Søren, 2600 Glostrup
Jespersen, Elmer Tang, 5771 Stenstrup
Jørgensen, Mogens, 4230 Skælskør
Kjær, Ivar, 7800 Skive
Kristoffersen, Erling, 3650 Ølstykke
Kynde, Lars Ole, 4623 Ll. Skensved
Kæmpe, Herluf, 2920 Charlottenlund
Madsen, Einar, 3000 Helsingør
Møllerup, Tom, 4591 Føllenslev
Nielsen, Einar, Halmstad, Sverige
Nielsen, Henrik Volfgang, 6950 Ringkøbing
Nielsen, Michael, 4400 Kalundborg
Nygaard, S.C., 2942 Skodsborg
Olsen, Michael, 3000 Helsingør
Ottesen, M. Pilemand, 8660 Skanderborg
Rylinger, Paul, 8900 Randers
Springborg, H.C., 1256 København
Zangenberg, Jan, København

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1988 TIL 31. MARTS 1989

Indtægter:

Kontingenter og bidrag fra medlemmer	156.799		
Fortjeneste ved salg af kompasplatter, glas og fliser:			
Salg ekskl. moms	107.834		
– Forbrug:			
Beholdning pr. 1. april 1988	130.045		
Købspris for pokaler og snapseglas	103.318		
Diverse udgifter til porto, forsendelse m.v.	5.397		
	238.760		
– Beholdning af platter, glas og fliser pr. 31. marts 1989	148.413	90.347	17.487
Salg af EDB-arbejder			–
Renter af bank, postgiro og obligationer			10.272
Gave fra fhv. skibsfører Harald Læssøe Barfoeds legat			1 4.000
		Kr.	198.558

Udgifter:

Gaver og tilskud til Handels- og Søfartsmuseet:			
Årbog 1988:			
Udgivelse af årbog	126.844		
Porto til udsendelse	12.590		
	139.434		
– Salg af årbøger og særtryk	25.502		
Tilskud til årbog 1988	3.140	28.642	110.792
10 årsregister til årbog			34.834
Gaver i øvrigt			0
			145.626
Gage og feriepenge			45.821
Diverse omkostninger:			
Porto, fragt m.v.	17.514		
Kontorhold, tryksager, EDB-assistance m.v. . .	14.844		
Revision og regnskabsassistance	14.200		
Diverse udgifter	2.152	48.710	
Afskrivning på EDB-anlæg		14.147	254.306
Underskud, der overføres til kapitalkonto			–55.748

STATUS PR. 1. APRIL 1989

Aktiver:

Likvide midler:			
Kassebeholdning	3.126		
Den Danske Bank, Helsingør	15.980		
Postgiro	<u>3.472</u>		22.578
Debitorer:			
Tilgodehavende vedr. årbog, glas m.v.	3.488		
Tilgodehavender, uforfaldne renter	<u>2.050</u>		5.538
Mellemregning med fhv. skibsfører			
Harald Læssøe Barfoeds legat			14.000
Beholdning af platter, glas og fliser			148.413
Obligationer:			
Kr. 6.200 7% Østift.Kreditf. 18.s. 1998 à 95	5.890		
Kr. 41.000 7% Østift.Kreditf. 16.s.4. 2028 à 78,80	32.308		
Kr. 8.600 7% Østift.Kreditf. 15.s.4. 2011 à 84,70	7.284		
Kr. 30.900 7% Københ.Kreditf. 15.s.1.a. 2018 à 80,00 ..	<u>24.720</u>		70.202
Inventar:			
Saldo pr. 1. april 1988	5.000		
+ Programmer m.v. tilgået i 1988/89	<u>19.249</u>		
	24.249		
- Afskrivning	<u>14.149</u>		10.100
			<u>Kr. 270.831</u>

Passiver:

Diverse kreditorer og skyldige omkostninger			23.999
Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg			22.195
Vedtagne, endnu ikke ydede gaver			0
Reservefond:			
Saldo pr. 1. april 1988			50.048
Kapitalkonto:			
Saldo pr. 1. april 1988	219.155		
- Underskud i følge driftsregnskab	55.748		
- Kursregulering af obligationer	<u>11.182</u>	44.566	174.589
			<u>Kr. 270.831</u>

Skattedepartementet har bevilget selskabet fritagelse for beskatning af fortjeneste ved salg af glas, kompasplatter og fliser.

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med selskabets bogføring, som vi har revideret. Obligationsbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bank- og postgiroindestående er afstemt.

København, den 27. april 1989.

BJARNE N. HANSEN
statsaut.revisor

OLE HOLM
statsaut.revisor

FHV. SKIBSFØRER HARALD LÆSSØE BARFOEDS LEGAT

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1988 TIL 31. MARTS 1989

Indtægter:

Renter:		
Bankindestående	3.538	
Obligationer	<u>12.600</u>	16.138

Udgifter:

Gaver til Handels- og Søfartsmuseet	14.000	
Revisionshonorar	1.220	
Depotgebyrer	<u>50</u>	15.270
Overskud, der overføres til gevinst- og tabskonto	Kr. 868	

STATUS PR. 1. APRIL 1989

Aktiver:

Likvide midler:		
Den Danske Bank A/S, Helsingør		70.729
Debitorer:		
Tilgodehavende uforfaldne renter		3.660
Værdipapirer:		
Obligationer:		
Kr. 105.000 12% Kredittf. Danmark alm.real 64.s. 2022 à 100		105.000
(kursværdi kr. 112.350)		
		<u>Kr. 179.389</u>

Passiver:

Mellemregning med Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner		14.000
Skyldige omkostninger		1.220
Kapitalkonto:		
Legat ifølge testamente		100.000
Gevinst- og tabskonto:		
Saldo pr. 1. april 1988	61.726	
+ Overskud i følge driftsregnskab	868	
Kursregulering af obligationer	<u>1.575</u>	64.169
		<u>Kr. 179.389</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bogføring, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 27. april 1989.

BJARNE N. HANSEN
statsaut.revisor

OLE HOLM
statsaut.revisor

ADVOKAT STURE HÖVDEN'S LEGAT

DRIFTSREGNSKAB 18. august 1988 TIL 31. MARTS 1989

Indtægter:

Renter:			
Bankindestående	8.777		
Obligationer	28.533	37.310	
Kursgevinst på udtrukne obligationer			21
			<u>37.331</u>

Udgifter:

Gave til Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg	25.000		
Diverse omkostninger:			
Revision og regnskabsassistance	3.660		
Depotgebyr m.v.	78	3.738	28.738
			<u>8.593</u>
Henlæggelse til kapital i henhold til testamentets bestemmelser		6.718	
Overskud, der overføres til uddeling i senere regnskabsår		Kr.	<u>1.875</u>

STATUS PR. 1. APRIL 1989

Aktiver:

Likvide beholdninger:			
Den Danske Bank A/S		28.244	
Debitorer:			
Tilgodehavende uforfaldne renter		18.460	
Værdipapirer – Obligationer:			
nom. kr. 723.000 10% Byggeriets Realkreditfond 47s. 3.a 2020, købspris (kursværdi kr. 712.516)			705.980
			<u>Kr. 752.684</u>

Passiver:

Kreditorer og skyldige omkostninger:			
Mellemregning Handels- og Søfartsmuseet	25.000		
Revision og regnskabsassistance	3.660	28.660	
Kapitalkonto:			
Nettoarv	715.431		
+ Henlæggelse i følge resultatopgørelsen	6.718	722.149	
Uddelingskonto:			
Overf. til senere regnskabsår iflg. resultatopgørelsen			1.875
			<u>Kr. 752.684</u>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bogføring, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 27. april 1989.

BJARNE N. HANSEN
statsaut. revisor

OLE HOLM
statsaut. revisor

Takket være den forståelse for museets kulturhistoriske opgaver, der er vist af søfarten og de kredse, som står i nær tilknytning til dette erhverv, er det lykkedes at dække en del af de med udgivelsen af denne årbog forbundne udgifter.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved sin hjerteligste tak til følgende firmaer og institutioner, der i form af tilskud eller køb af et større antal årbøger har støttet udgivelsen af denne for museets arbejde så betydningsfulde publikation:

Carlsberg Bryggerierne

Dannebrog Værft A/S

Den Danske Bank af 1871 A/S

Danske Rederes Retsvæsen

A/S Kjøbenhavns Handelsbank

Københavns Havnevæsen

Lemvig-Müller & Munck A/S's Fond

E. Nobel, Cigar- & Tobaksfabrikker A/S

Privatbanken

Tuborgs Bryggerier A/S

Iver C. Weilbach & Co. A/S

Wiibroes Bryggeri A/S

SELSKABET
HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER
(Stiftet 1940)

Tegn venligst nye medlemmer

derved støtter De selskabets formål at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseets samlinger. - Indmeldelse modtages på museet (tlf. 49 21 06 85). - Selskabets postgirokonto 7 05 90 00.

Medlemmernes rettigheder:

Gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger på Kronborg slot.

Selskabet yder gratis sine medlemmer en smuk og interessant illustreret årbog, hvis værdi overstiger kontingentet. Medlemmerne kan til nedsat pris købe en del af de af museet udgivne Søhistoriske Skrifter samt ældre årbøger:

Bogpakke: Årbog 1968-80 ialt 13 bind for kr. 130,00

Enkeltbind: 1945-80 pr. stk. kr. 20,00

Årbog: 1981, 82, 83 pr. stk. kr. 75,00

Årbog: 1984, 85, 86 pr. stk. kr. 100,00

Årbog: 1987 + 1988 pr. stk. kr. 120,00

(Årbog 1942-44, 1948, 1950-67 er udsolgt)

Alle priser er inkl. moms, ekskl. porto og forsendelse.

Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 49 21 06 85).

Kontingentet er for tiden:

Kr. 140,00 årligt for personer, kr. 400,00 for institutioner eller firmaer.

MARITIM KUNST

Udgivet af
Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner

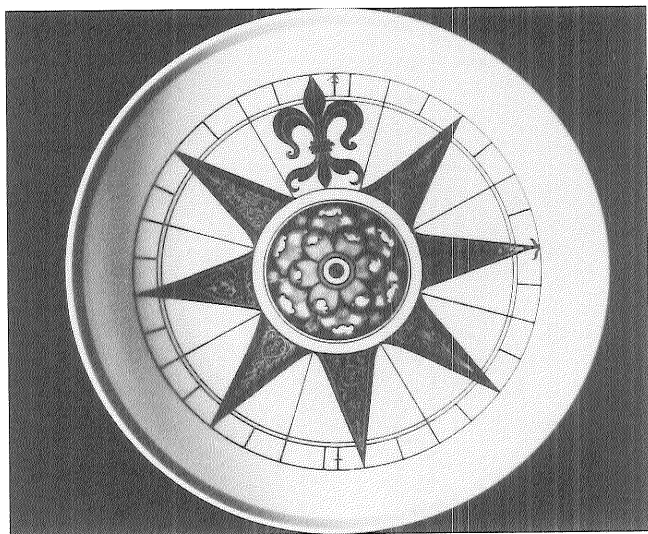
Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet på
Kronborg, 3000 Helsingør. (Tlf. 49 21 06 85).

Alle priser er ekskl. moms og forsendelsesomkostninger.

Kompasplatter

Af den siden 1970 udsendte kompasplatteserie er endnu
et mindre oplag af 1980 platten på lager.

Platte 1980 (Christian IV's skibskompass fra 1595 på
Rosenborg), kr. 205,00

Kompasplatte 1980

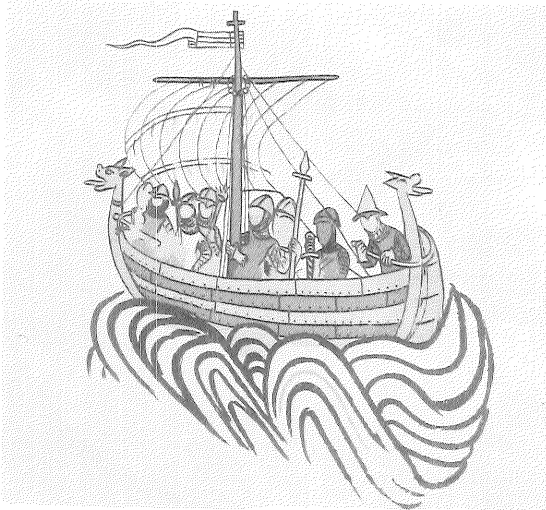
Kalkmalerifliser

Med gengivelse af skibe på kalkmalerier i danske kirker, i fajance (15x15 cm), i de originale farver, udført af Den kongelige Porcelainsfabrik.

Flise 1981 Harald Hårderådes skib »Ormen hin snare«
(motiv fra Højby Kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400),
kr. 123,00

Flise 1982 Olav den Hellige på sit skib »Oksen hin hårde«
(motiv fra Højby kirke i Odsherred fra ca. 1350-1400),
kr. 123,00

Flise 1984 Olav den Hellige på sit skib »Oksen hin hårde«,
(motiv fra Skamstrup kirke ved Holbæk fra 1300-årene),
kr. 123,00

Kalkmaleriflise 1984

Glaspokaler

Med indslebne gengivelser af danske langfarere fra 16-1800-årene, udført i pokaltypen Wellington (159 mm høj) af Holmegaards Glasværker.

Pokal 1987 med motiv af Østersøfarer, kuffen »Adventure«, 1809, kr. 225,42

Pokal 1988 med motiv af Islandsfarer, bramsejlskonner-ten »Marie Louise«, 1830, kr. 225,42

Snapse-/hedvinsglas 1987 med motiv af forskellige knob, 1×2 stk., kr. 204,92

Snapse-/hedvinsglas 1988 med motiv af forskellige knob, 1×2 stk., kr. 213,12

Østersøfarerpokal og snapse-/hedvinsglas med knob 1987